

CPL : Compositie.

Compositie

1.1. Wat is compositie?

Compositie is het ordenen van elementen in de gegeven ruimte. De elementen staan onderling in contact met elkaar en vormen samen één geheel.

Ordering volgens bepaalde regels noemen we compositie.

1.2. Compositievormen:

Compositie in het platte vlak noemt men: **twee-dimensionaal** d.w.z. Dat er maar twee afmetingen gebruikt worden. LENGTE en BREEDTE Deze compositievormen kunnen we toepassen op wandplaten.

o.a. met papierwaren:

- tekeningen
- prenten
- vouwbladen
- aanplakbiljetten
- schriften

Over het algemeen is papier tweedimensionaal maar laat zich ook makkelijk vouwen, rimpelen, plooiën, stapelen,...

o.a. met klein textiel:

- zakdoeken
- Keukenlinnen
- Badhanddoeken
- Sjaals

Textiel is ook tweedimensionaal: maar omdat het soepel is, kun je het ook makkelijk vouwen, vormen, plooiën, rimpelen, binden, opvullen, stapelen, draperen en spannen.

Door deze bovengenoemde eigenschappen kunnen deze artikelen als het ware uit het platte vlak gehaald worden. Ze kunnen reliëf krijgen en een ruimtelijke vorm aannemen.

Compositie in de ruimte noemt men: **driedimensionaal** d.w.z. dat er drie dimensies gebruikt worden. LENGTE, BREEDTE, DIEPTE

Deze compositievorm passen we toe op podiums, vitrines en etalages:

- met vastvorm artikelen
- met huishoudtextiel
- met kledingtextiel

CPL : Composities

3Mode

Blondeel I.

1.3. Waar houden we rekening mee om een goede compositie te bereiken?

We zagen dat compositie het ordenen is van elementen volgens bepaalde regels.

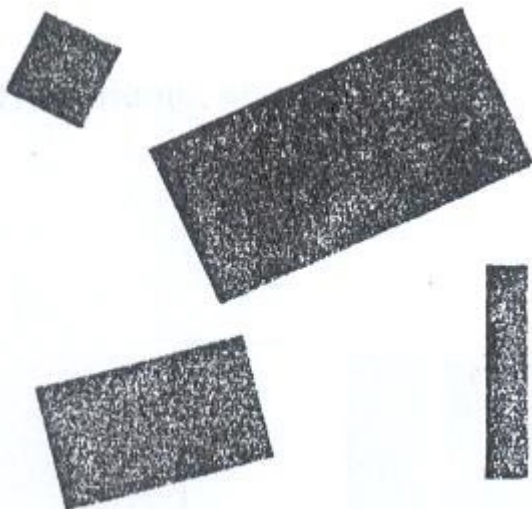
De compositie kan op verschillende wijzen gebeuren :

Samenbrengen:

- Als het maar om één element gaat, spreken we niet van een compositie.
- Er moeten minstens twee elementen zijn.
- Compositie= samenstelling
- Hoe staan die twee elementen nu tegenover elkaar?
- Hoe brengen we alle elementen samen :

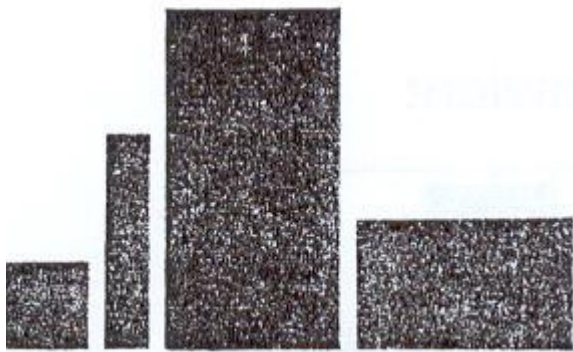
Ongeordend:

- Kriskas naast elkaar in alle richtingen
- Alles staat schots en scheef.
- Scheef geeft een wanordelijke indruk
- Dit geeft onrust

Geordend:

- Is geschikt volgens een bepaalde orde: dit kan zijn:
- Alle elementen in dezelfde richting bv. Horizontaal- verticaal- diagonaal,...
- Alle elementen vertrekken vanop een hulplijn.
- Alle elementen van klein naar groot- breed naar smal.
- Volgens een terugkerende regelmaat vb. groot- klein- groot- klein...
- Gericht naar een centraal punt

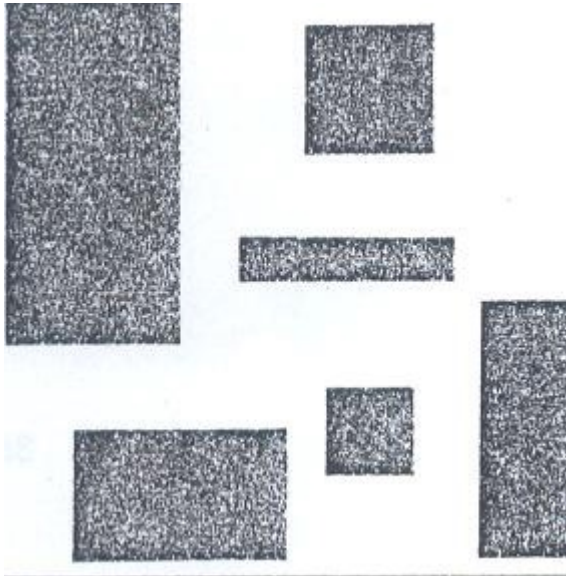
Geen contact:

- Er is een kloof tussen de elementen
- Het blijven afzonderlijke elementen
- Het lijkt of ze niets met elkaar te maken hebben

Afzonderlijk:

- Geen spanningsveld, het blijven afzonderlijke elementen.

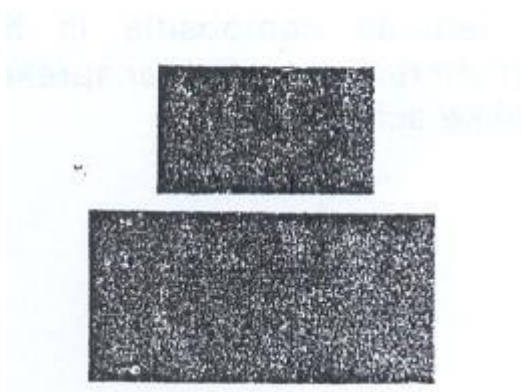

Contact :

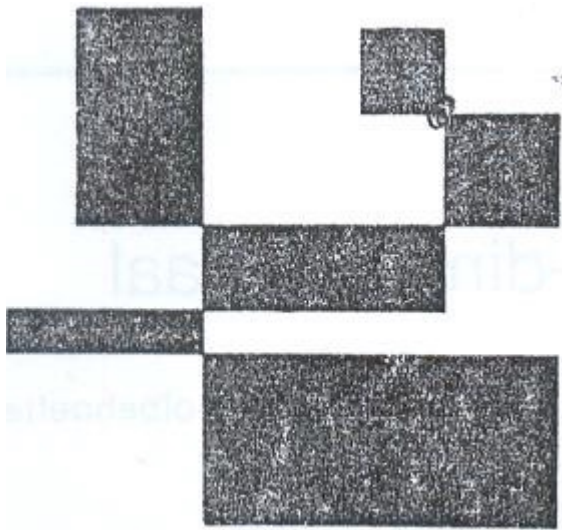
- Dicht bij mekaar
- Samen vormen de elementen één geheel, één groep

Hoe kunnen we contact krijgen?

- Door de elementen dicht bij elkaar-evenwijdig te plaatsen

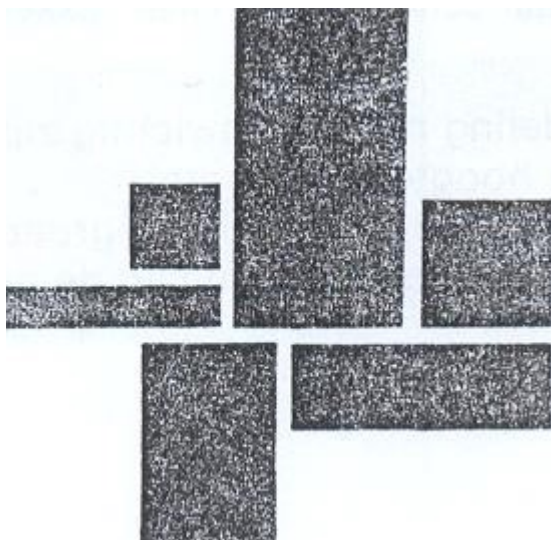

- Door de elementen met de hoeken te laten raken

Een geheel:

- De verschillende elementen staan met elkaar in contact
- Door onzichtbare doorlopende lijnen op te vragen.

1.4. Hoe kan de compositie zijn?

Onevenwichtig

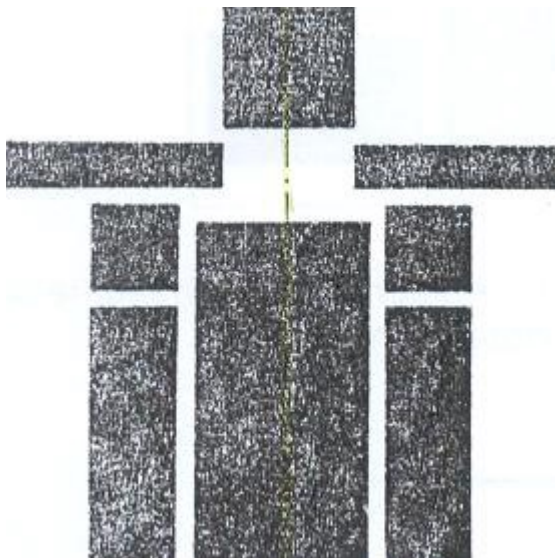
- Is fout:
- De elementen aan één kant van de middenlijn zijn groter of zwaarder
- De compositie helt over (zie een weegschaal)

Evenwichtig :

- Aan weerskanten van de middenlijn even zwaar
- Bovenaan en onderaan even zwaar, met als uitzondering onderaan altijd iets zwaarder

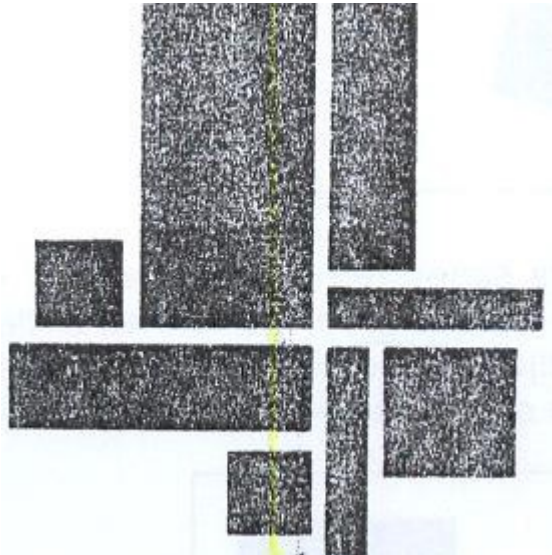
Symmetrisch :

- De elementen aan de linker kant van de middenlijn zijn het spiegelbeeld van die aan de rechterkant

Asymmetrisch

- De schikking van de elementen is niet dezelfde aan weerskanten van de middenlijn

Kern of knoop:

- De elementen zijn om één centraal element geschikt. Dit element noemen we knooppunt of kern van de compositie

Wegvloeiend:

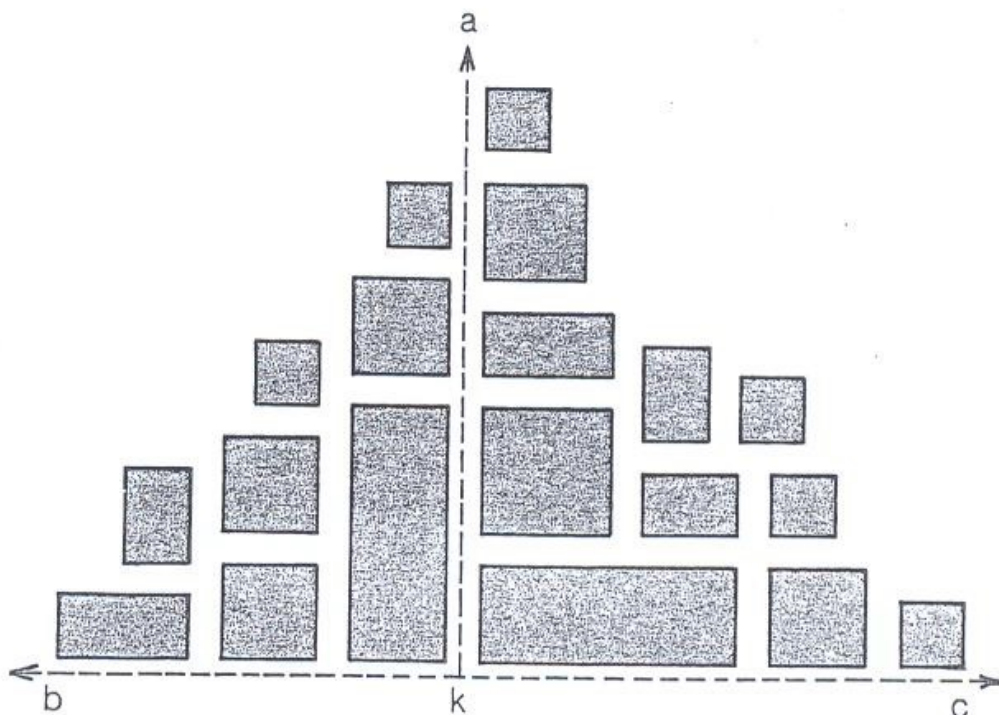
- Vanuit de kern schikken we de elementen om het centraal element, maar worden kleiner en kleiner naar de randen toe

1.5. Ontleding van de tweedimensionale basiscompositie:

Compositie op rechte basis

- Deze groep is opgesteld op een rechte basis, d.w.z. dat de breedtelijn k-b en k-c recht horizontaal in elkaars verlengde liggen. De breedtelijn k-c is langer dan de breedtelijn k-b
- De oogtelijn a is langer dan elk van de breedtelijnen en staat in het midden hiertussen. Zo bekomt men een asymmetrie tussen de vlakken.
- De drie lijnen vertrekken allen uit de kern k.
- De elementen staan parallel t.o.v. de hoogte- en de breedtelijnen
- De groep heeft na plaatsing van de elementen een driehoeksvorm.

Teken de breedtelijn k-b rood

k-c groen

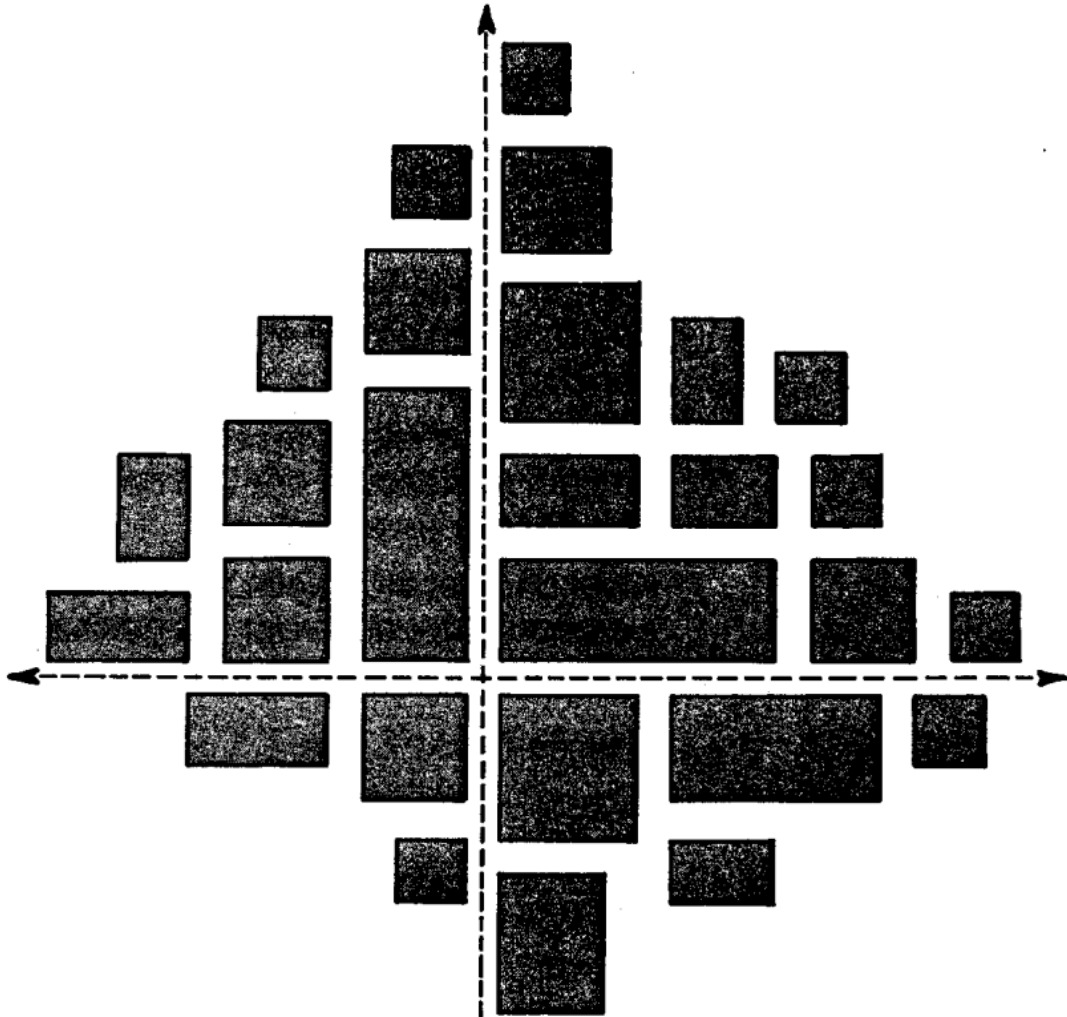
de hoogtelijn k-a blauw

het kernpunt markeer je zwart

deze lijnen tekenen we ook bij de volgende composities

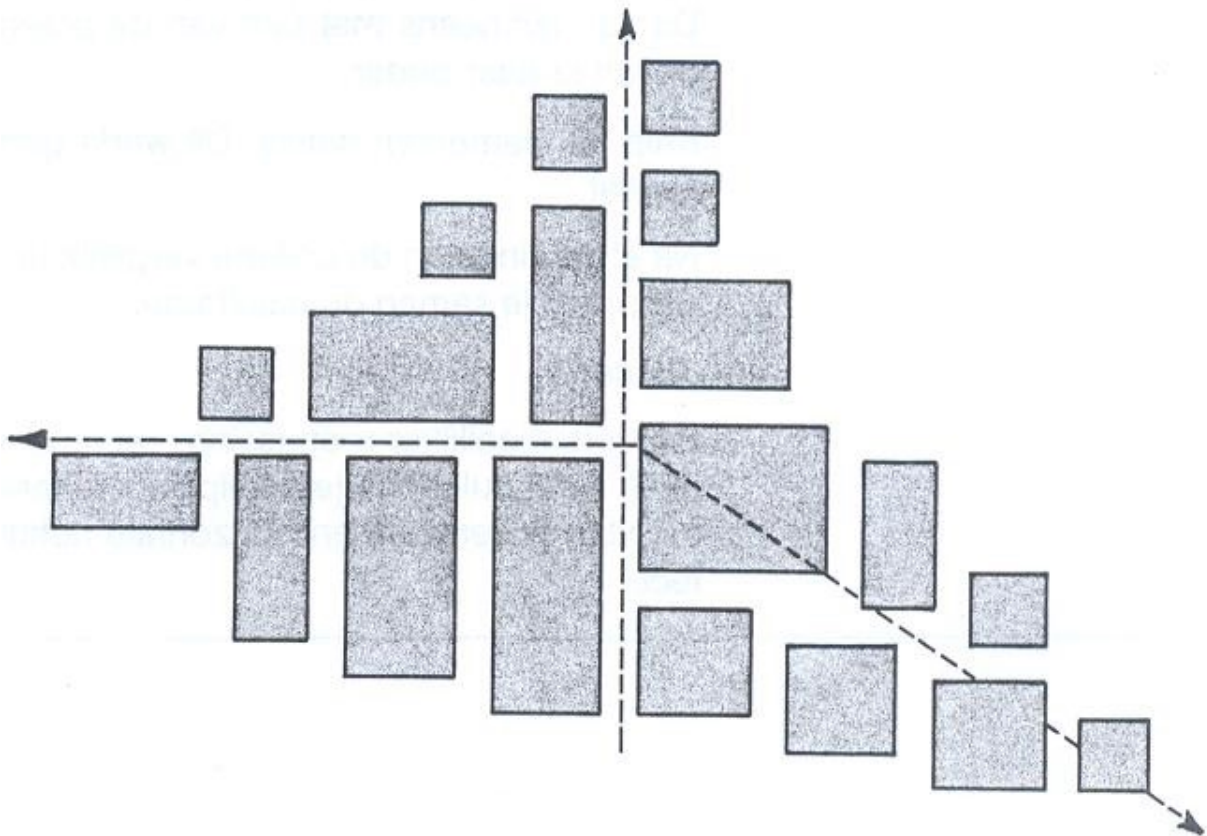
Compositie met doorlopende hoogtelijn

- Twee tegenover elkaar liggende driehoeken met een gemeenschappelijke, doorlopende hoogtelijn en basis.
- De hoogtelijn k-a is ook hier het langst.
- De breedtelijn k-b en k-c zijn niet gelijk.
- Ook hier staat het kernpunt niet in het midden zodat er asymmetrie bekomen wordt. Hierdoor ontstaat er heel wat meer presentatiemogelijkheden.
- Je kan de groep zowel horizontaal als verticaal bekijken.

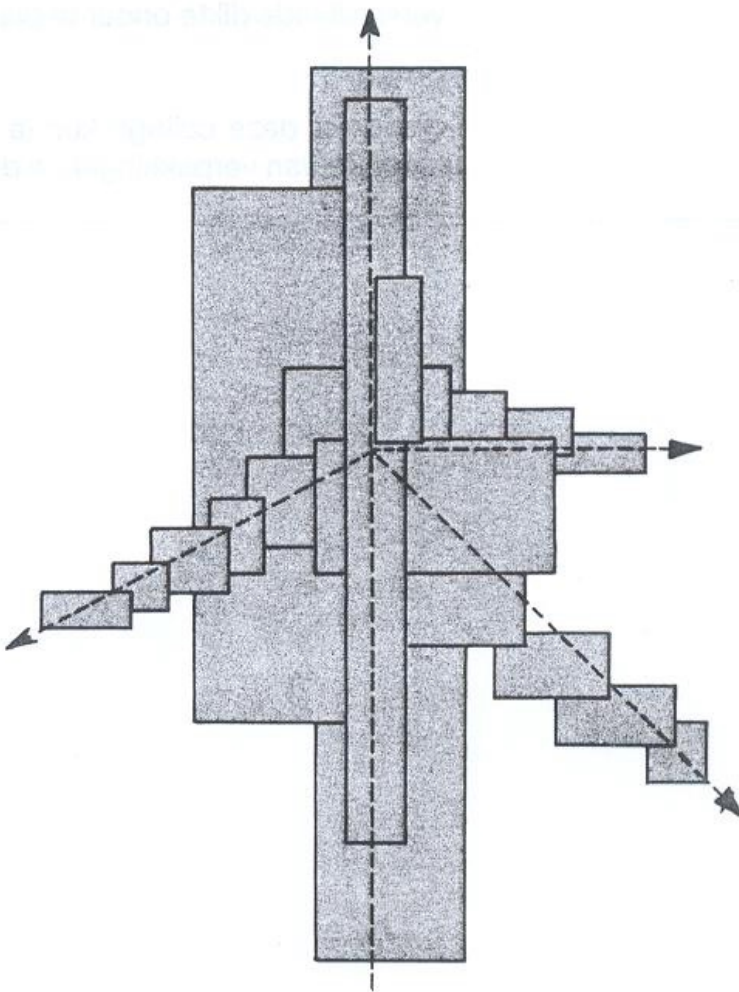
Compositie met schuine breedtelijn:

- In vergelijking met de vorige composities zien we dat k-b gelijk blijft maar dat de rechterbreedtelijn k-c nu schuin naar beneden loopt.
- De schuine breedtelijn vertrekt ook uit de kern k. de kern k ligt niet in het midden.
- De verschillende elementen staan parallel rond de basislijnen geschikt en blijven in rechte orde bij het bekomen van de schuine breedtelijn.
- Opnieuw is de driehoek duidelijk herkenbaar.

Compositie met meer breedtelijnen

- Nieuw aan deze compositie is de overlapping, d.w.z. dat de elementen zo geschikt worden dat ze deels - ongeveer $\frac{1}{4}$ over elkaar liggen.
- De elementen zijn opgesteld op een doorlopende hoogtelijn en is ook hier de langste
- De twee schuine en de horizontale breedtelijn vertrekken vanuit hetzelfde kernpunt. Ze hebben alle een verschillende lengte
- Bij deze compositie zien we door de techniek van de overlapping de aanwijsbare compositielijnen niet meer.
- Net als bij compositie met doorlopende hoogtelijn is ook deze groep opgebouwd binnen twee tegenover elkaar liggende driehoeken.
- De algemene kenmerken zijn ook hier van toepassing.

1.		<p>Lesverloop:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Theorie doornemen • Opdrachten compositiemogelijkheden 	
2.	<p>CPL: LPD 14 43/44/46 45</p>	<p><u>Doelstellingen:</u></p> <p>Je herkent de hoogtelijn Je herkent de breedtelijn Je herkent de tweedimensionale compositie Je leest de werkvolgorde stap voor stap Je kan met eenvoudige artikelen een presentatie realiseren.</p> <p><u>Op deze doelstellingen krijg je punten:</u></p> <p>Je kan het begrip compositie verklaren en de belangrijkste compositievormen onderscheiden.</p> <p>Je kan op de lijntjes knippen Je kan juist ordenen volgens voorbeeld Je kan binnen de opgelegde tijd werken</p> <p>Je past de basistechnieken toe voor je presentatie.</p>	
3.		<p>DIT BRENG JIJ MEE: Lijmstift Papierschaar Artikelen : in afspraak met de leerkracht.</p> <p>DIT BRENGT DE LEERKRACHT MEE: Tijdschriften Voorbeelden van Composities. Panelen</p>	

WERKVOLGORDE

Opdracht in de klas :

1) Werk composities uit met foto's :

Ongeordende compositie

Geordende compositie

Geen contact

Afzonderlijk

Contact

Hoeken raken elkaar

Eén geheel

2) Uitwerking compositie op paneel : (Verzorgingsproducten)

- Symmetrisch
- Assymmetrisch
- Met doorlopende hoogtelijn
- Met schuine breedtelijn

3) 2D presentatie van :

- kleine interieurartikelen
- linnengoed
- accessoires
- kledij
- schoenen
- outfitcombinaties

(Uitwerken composities op muur : wijnkistjes (schilderen) met verzorgingsproducten)

